

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računna se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od stiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvle frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Še enkrat Gleispachova desna roka.

S Štajerskega, 7. oktobra.

II.

Za časa mojega letoviščenja ob Klopinskem jezeru sem se sešel pri neki domači družbinski zabavi tudi z meni dotlej še nepoznanim sodnim pristavom radikalno-nemškega mišljenja, ki pa službuje med Slovenci na Koroškem. Napeljeval sem ga v razgovoru na slovensko govornico, a odgovarjal mi je samo nemški v vidni zadregi, iz česar sem spoznal, da slovenski čisto nič ne zna. Kmalu sva bila vkup in razgovor se je sukati tudi okoli sodnih razmer na Koroškem. Temu možu sem hvalo dolžan, da sem marsikaj prav zanimivega poizvedel. Ta mi je tudi pripovedoval, katera mesta da se smatrajo za nemško posest in je na mojo opazko glede Beljaka dostavil, da tam slovenski sodni uradnik nima nič iskati, ker so vsa mesta odločena že leta sém samo za Nemce. Ako bi se tja hotelo vriniti kakkega Slovenca, nastal bi med Nemci tak hrušč in trušč, da bi bilo joj. Debelo sem gledal moža, ko mi je to pripovedoval in mislil sem si, lep c. kr. uradnik, ki je gotovo na pravem mestu, deliti Slovence pravico!! — Umevno mi je postalo, zakaj so sodni uradniki-Slovenci na Koroškem tako redki in da se porine vsakega koroškega rojaka najraje kam čez mejo, odkoder potem nima več upanja, da bi prišel še kdaj nazaj v svojo domovino. Jednega takega imamo pri nas na Štajerskem v Brežicah, drugi je v Ljubljani, tretji v Logatcu itd. — Očka Hrašovec, ki je služboval svoj čas na Koroškem, nam je vsem živa priča, kako je tam za svoje prepričanje trpel in kako je bil preganjan med Nemce v Špitalu na Dravi, ker se ga je hotelo svojemu narodu s silo odtujiti. Šel je tam pozneje tudi v pokoj, živi še danes in se baje prav dobro počuti, četudi ga že tarejo stara leta. Bog ga živi in mu daj še prav mnogo veselih, zdravih in srečnih let uživati v krvavo zasluženem svojem pokoju! Ta svoječasni čin je bil škandal, ki se ne bovedal lahko izbrisati

iz zgodovine žalostnih sodnih razmer na Koroškem.

Kakor očetu Hrašovcu, tako se bode godilo pa še marsikomu, kajti kdor slovenski zna, je na slabejšem nego oni, ki je več samo nemškega jezika. Isti, ki je zmožen obeh deželnih jezikov, mora navadno naprej, ali pa ne dobi drugega mesta od tistega, kamor ga je posadila graška vsemogočnost. Saj se je že pripetilo sodnemu uradniku, ki je prosil za neko mesto na Koroškem, da se mu je v obraz zabrusilo: »da zna premalo nemški in predobro slovenski«, s čimur se mu je namignilo, da ima tam ostati, kjer je. Nekega pa, ki rad zahaja v poletnem času za par tednov na počitnice v svoj rojstni kraj, je enkrat znan graški mogočnej, ko mu je ta, vračajoč se, povedal na mariborskem kolodvoru, od kod da pride, začuden vprašal: »Was, schon wieder waren Sie in Kärnten?«, iz česar sledi, da tem osmoljenim birokratom niti to ni po volji, da hodijo slovenski sodni uradniki domu med svojoce na oddih in na razvedrilo.

Tako sem menda govoril dovolj jasno o potrebi preureje sedanjega zastarelega in krivičnega sistema, ki vlada, kakor pri nas na Spodnjem Štajerskem, še toliko huje na Koroškem, ker tam menda med Slovenci nikogar ni, ki bi se kaj pobrigal za tamošnje res žalostne in gaile razmere. Človek bi ne verjel, ako se sam ne prepriča, da je res tako, kakor je tu povedano. Treba je torej hoditi te tužne razmere proučevati ter javnosti o njih poročati, ako hočemo, da bode pri nas na Slovenskem postalo kdaj kaj boljše.

Pred zaključkom te lamentacije bi pa še nekaj rad omenil. Za Koroško je po mojem mnenju važno v prvi vrsti, da se gori nastani kolikor mogoče mnogo slovenskih odvetnikov, ki bodo hodili z ljudstvom, ga poučevali, mu stali v pravnih zadevah na strani ter ga bistrili in urili v političnem mišljenju in delovanju. Najprej je treba, da pride v središče, to je v glavno mesto — v Celovec — mož, ki ima srce za narod in ki bode razumel voditi boj proti neizprosni nasprotniku. Koroški rodoljub, ki je zavzemal to mesto in na katerem, kakor se mi je zatrjevalo,

mu tudi klijentele ni manjkalo, je zapustil svoje rojake ter se preselil na Kranjsko, največ zaradi družbinskih razmer in — zaradi ljubelega miru. Na to človek ne sme misliti, ako hoče koristiti svojemu narodu. Drugo mesto za slovenskega odvetnika bilo bi v Beljaku, tretje v Pliberku in četrto v Dobrlivasi, hkratu kar za tri sodne okraje, to je za Dobrovas v središču in za Železno Kapljo ter Velikovec. Štirje slovenski odvetniki na Koroškem, to bi že kaj izdalo, a morali bi biti jekleni, odločni in neizprosnosti v svojem postopanju, napram slovenskemu trpinu pa strpni in dobrohotni. Po tem potu bi se dalo marsikaj popraviti in predrugačiti, in upanje bi nastalo, da bi se na tak način potapljaljoče Slovenstvo na Koroškem dalo še rešiti pred žrelom nikdar sitega nasprotnika.

Naj preidem sedaj nekoliko še na splošno politično polje sedanje konstelacije slovenskega dela koroške dežele.

Ker sem imel priliko občevati za časa svojega bivanja na Koroškem tudi s priprostim ljudstvom samim, ustvaril sem si končno sliko, ki je taka, da se čuti vse nekako nezadovoljno s sedanjim vodstvom slovenske stranke, če sploh še kako vodstvo eksistira. Povsod se šopiri duhovni napuh; o posvetnjakih ni govoriti. Knezoškof dr. Kahn ima svoje priganjače in kdor se tem ne ukloni, je poražen. Mladi nadzorujejo stare in župnik mora plesati, kakor mu kaplan žvižga in piska. Ako tega ne stori, leti slednji k škofu s tožbo. Povsod jednako! Neki duhovnik dobrolovskega okraja, ki še ni izgubil vsega narodnega čuta, pripovedoval mi je gorostasne stvari. Omenil sem že, da se »Marijanišniki« slovenski ne smejo posluževati svojega jezika, povedal pa nisem, da službuje več slovenskih duhovnikov na nemških, nasprotno pa je nastanjenih več nemških duhovnikov na slovenskih farah. Knezoškof dr. Kahn se je baje pred časom proti nekemu koroškemu plemenitašu, ko mu ta tako postopanje kot nepravo označil, izrazil: »dass der Hund ins Wasser geworfen werden muss, damit er schwimmen lernt«, in po tem receptu sedaj res nastavlja Nemce med Slovence, pa se

vendar slovenskega jezika nič ne naučijo. Kdor sliši takega gospoda pridigovati, prične ga lomiti krč. Povedalo se mi je tudi, da je knezoškof dr. Kahn strogo zaukazal, da se morajo vsi slovenski župni uradi posluževati sedaj le dvojezičnih uradnih zavetkov ter da so samoslovenski nedopustni, kakor tudi, da se slovenskega jezika pri vlogah ne sme posluževati noben slovenski duhovnik. Lepe razmere!

Še lepše pa je to, da bode pri bodočih deželnozborskih volitvah ta nemški škof izbiral ter določal Slovence poslance, ki ne bodo ne krop ne voda, ker ti, kakor je iz gori povedanega razvidno, bodo poslanci škofa, ne pa zatiranega koroškega slovenskega trpina. Zatorej ne pričakujte, da se bode na Koroškem za Slovence kaj na bolje obrnilo; grobokopov ne manjka nikjer. In ako bodo koroški Slovenci v resnici tako zabiti, da bodo poljubljali palico, s katero jih njih nemški škof že sedaj tepe, potem jim sploh ni več pomagati, ker kaj takega bi ne bilo več trezno, pač pa vsega obžalovanja vredno postopanje, katero maščevati bi se prej ali slej moralo. Dixi!

Narodnost in socializem.

III.

So sicer politiki — tudi v naših vrstah, ki posamezne kakor tudi cele narode sodijo samo s stališča ekonomije ter zametujejo vse druge ozire kot nepravice. To naj bi bila v marsikaterih očeh stroga konsekvence »materijalističnega svetovnega naziranja«. Ti nazori pa, ki razumevajo popolnoma natanko vodilne nagibe pri tvoritvi kapitalističnih držav, ali naj čisto nič ne razumejo ljudske borbe po svobodi, po samodolobbi, po odpravi vsakega narodnostnega tlačanja? Materijalistični svetovni nazor, ki prikazuje dandanes v hlapčevanju se nahajajočemu proletarijatu zlato bodočnost socialistične družbe, ali more združiti to bodočnost z obdržanjem narodnostnega hlapčevanja? Nikakor ne moremo uvideti, zakaj bi se naj pameten nauk pokvaril s premaganimi nazori, zakaj bi moral proletarijat poleg boja za osvoboditev od nprav-

LISTEK.

Glaviški vasovalec.

Spisal Milanov.
(Konec.)

Temna, oblačna noč je bila.

»Je je ju-hu-hu« oglasil se je vasovalec daleč doli sredi polja.

»Podlasica gre v past,« šepnil je Čednikov svojemu tovarišu. »Stavim, kolikor hočeš, da nam ne uide nocoj.«

»Če le hudir ni, bo naš.«

»Saj je pa tudi predrzno, hoditi drugim v zelje.«

»Je, je in pa še kako! Ali se ne spominjaš več, kako bi bil jaz kmalu natelet, ko sem hodil v Bučno vas k Resnikovim Katri? Komaj glavo pomolim skozi okence, da bi prišel na plano, pa smuk, vreča meni čez glavo. Zavohali so me bili ti šmentje in počakali. V potoku so me hoteli nekoliko ohladiti, in ne vem, kako bi se bila stvar izvršila, ako se ne bi bil potegnil Gornikov Matevž za-me. Toda obljubiti in zakleti sem se jim moral, da ne pridem nikdar več. Res nisem šel več in Katri je dobila drugega fanta. Haha!«

»Nocoj smo nemara do malega vsi na nogah, kar nas premore Glavica?«

»Vsi, samo Tičarjevega Gregorja ni.«

»Tega še ne štejem; stari ga tako nikamor ne pusti, ima ga kakor v kleščah.«

»Kaj stari ni nikdar vasoval, ko je bil še mlad in noroglav?«

»Veš, da ni bil tako, toda vtepel si je v glavo, da mu sin ne sme biti ponočnjak; stara skorja je pa trda, nihče ga ne spreobrne.«

»To bi rad vedel, kdo bi mogel meni braniti, če bi ravno želel včasi — saj ne rečem vsako noč — nekoliko povasovati?!«

»Res je; ali tudi vsi ljudje niso jednaki. Gregor je mehek ko vosek in stari naredi iz njega, kar hoče.«

Iz srede vasi se je začul rahel žvižg. Oba jo pocedita tja.

»Kje je?« vprašata hkratu naproti prihitelega Dobrovoljčevega pastirja.

»Tam-le je,« in kazal je na zadnje okne lepe Tičarjeve hiše.

»Fant, ti se motiš, pri Tičarju nimajo deklet.«

»Res sem ga videl, skozi tisto okno je skočil notri.«

»Kako pa je bilo?«

»Kako? Dolgčas mi je bilo in hotel sem se pridružiti komu izmed vas. Kar začujem, da je nekdo preskočil Čelešnikov plot, suhe veje so vreščale pod nogami. Stisnem se k jablani in gledam. Po vrtu pristopica tisti iz doline, presneto je bil brhek in čeden. Tiho jo ubere mimo mene naravnost h Gregorjevemu oknu, in ker je bilo na stečaj odprto, smukne notri. No, potlej sem pa zažvižgal.«

»Gorje ti, to ti povem, če si nas nalagal!«

»Pri »mejtrikat«, vse je res, do pičice res.«

Tudi drugi fantje glaviški so se začeli shajati.

»Tukaj me počakajte, jaz grem h Gregorju.«

Pastir pa je ponovil novodošlim svojo povest.

»Gregor, oglesi se,« šepetal je pod oknom, toda vse je ostalo tiho kakor v grobu. »Gregor, povej, kdo se je pri tebi skrili; mi smo ga videli, tega ne utajiš... Kakor hočeš, toda tvoj stari bo zvedel,

da je nekdo pri tebi.« Zopet je minulo nekaj trenutkov. Kar se prikaže Gregor na oknu.

»Martin, ljubi moj Martin, pomagaj mi,« oglesi se proseče in komaj slišno.

»I, kaj pa je?«

»Pojdi bliže...«

»Precej dolgo sta stikala glave, nato pa se je okno zaprlo.«

»Halo, fantje, Gorjančeva Mana mora odpreti svojo kolibo in vina na mizo, vina, da bo vse pijano!«

»Kdo pa je dal zanj?«

»Kaj komu mar, kdo je dal zanj; denar je v mojih rokah in mir besedij!«

»Oho, mi moramo tudi vedeti, za čigav denar pijemo!«

»Nič prepira! Saj vam povem, tisti Drobničev iz Povirja je, za Kočarjevo Mico hodi, pa se je nas zbal in zbežal h Gregorju.«

»A tako, za njo pa naj le hodi...«

Veselo so zapeli, oklenili se okrog vratu in v vrstah odkorakali proti kolibi, kjer je točila Gorjančeva Mana svojo kislico.

»Ne odprem, če cel sod izpijete

nega, verskega, političnega in socialnega hlapčevanja v nemar pustiti boj za narodnostno osvoboditev? Zakaj bi bil ta boj nekaj takega, kar bi bilo za socialnega demokrata nečastno? Mar zato, ker so tudi konzervativci in meščani narodni? Toda isto je vendar tudi pri političnem boju; človeške pravice je pač proklamiral tretji stan. Ravno tako je bilo z reakcijo zoper versko hlapčevanje; proletarijat nadaljuje delo, ki so ga drugi začeli. Vsled tega je sumničenje tudi narodnostno delujočih socialnih demokratov, da zastopajo z meščanstvom vzajemno eno in isto stvar, ravno tako neopravičeno, kakor je sumničenje v vseh slučajih, kjer mora proletarijat skupno z drugimi sloji izvojevati skupne koristi.

Ta splošna izvajanja naj bi le pokazala, da socialni demokrati nikakor ne smejo biti tuji narodnostni cilji in narodnostne naloge. Nasprotno, ista mora misli meščanskih ideologov za mnoge korake naprej spraviti, tako daleč, da ne bo moglo »samo narodnostno« meščanstvo slediti. Ako si dovolim pri tem napraviti nekaj opazk tudi o narodnostnih odnošajih na Pruskem, zgodi se to le v popolnoma splošnih mejah in z željo, naj bi med nemškimi in poljskimi sodrugi zavladalo kmalu neskaljeno edinstvo in jasno sporazumljenje. Poljsko prebivalstvo stanuje na celi vzhodni meji Rusije skoraj skoz in skoz pomešano z nemškim. Nekateri okraji izkazujejo poljsko večino do 80%, vsega prebivalstva in še več. V drugih okrajih so zopet Poljaki v manjšini. V političnem in socialnem delovanju sta tedaj oba proletarska sloja vezana druga na drugega, Poljaki ravno tako, kakor Nemci, ker grozi obema kapitalizem. Pri tem je brez pomena, ali stojijo za Poljaki ali Nemci še nadaljni milijoni ljudskih sodrugov; socialna demokracija mora vendar urediti razmere med poljskimi in nemškimi proletariati na mestu pravično in pametno. In ta ureditev se more samo zgoditi na podlagi formalne enakosti med obema stankama; druge ni za socialne demokrata, in noben logično misleči sodrug ne more želeli formalne odvisnosti n. pr. Poljakov od Nemcev, ker bi ne mogel navesti pametnega razloga, zakaj bi se s poljskimi sodrugi ravnalo drugače, kakor n. pr. s češkimi, srbskimi ali maloruskimi.

Da morajo poljski in nemški sodrugi delovati pod istimi državnopravnimi pogoji, ne dela principialno nikake razlike in drugič ni na poti, da bi se obe stranki ne mogli zjediniti za solidarno postopanje. Ako se poljskim sodrugom očita, da preveč povdarjajo narodnostne momente, mora se upoštevati, da je pač nezmysel, narod, ki ima 18 milijonov pristašev in tisočletno zgodovino, čegar umetnost si je priborila spoštljivo mednarodno stališče, da se ta narod narodnostno tlači ter nima nikake samodoločbe. To okolnost mora moderni meščan združene nemške države vpoštovati in razumeti, preden imenuje Poljaka kratkomalo šovinista. V zgodovini evropske revolucije ne zavzemajo Poljaki

nocoj, jezila se je Mana in glasno rožljaje s ključki odklepala vežna vrata.

»Daj kar »nežo« na mizo, kdo bo vedno pod sodom stal«, ukazal je Čednikov in pilo se je, kakor še nikoli pri Mani.

»Martin, ti nisi odkritosrčno govoril, ko si pravil o tistem Drobniču,« pričel je Lojze, ko jih je bilo že vino razgrela, da ni vsakdo pazil na besede, »jaz ne verjamem niti trohice vsega tega.«

»Bodi, bodi...«

»Ne boš! Sinočnji vasovalec ni Drobničev, pojdi to komur drugemu praviti!« In Čednikov se je sklonil in mu nekaj besedij šepnil v uho.

»Kaj?!... Rupnikova Francika!?...«

»Res — pa mólči!«

»Brez skrbi!«

Rupnikova Francika — sirota brez očeta in matere — je bilo zalo dekle, pa lepo hišo in posestvo je imelo na Povirju. Kake tri tedne po tisti pijani noči pri Gorjančevi Mani so jo oklicali z Gregorjem in Čednikov Martin je bil za tovariša. Glavniški fantje so oglarili in pili, da so bili metljivi ko muhe, vasujočega dekleta niso nikdar več zasačili na vasi in tudi vriskala ni nobena več!...

s svojim navdušenjem, svojo požrtvovalnostjo in s svojim junaštvom zadnjega mesta, in poljska kri je tekla v marsikaterem boju za svobodo in enakost človeštva. Politično mišljenje Poljakov je dovolj znano, in kjer se jim je v stranki zagotovilo načelo enakopravnosti, se bojujejo pod praporjem mednarodne socialne demokracije solidarno s sodrugi drugih narodnosti. Prepričan sem, da bo na temelju enakopravnosti rastle tudi solidarnost, in da se medseboj dobro razumemo, ako se bo odstranilo želo poniževanja.

Z razrednim bojem delujemo tudi za narodnost. Ako mislijo marsikateri nemški sodrugi, da v poljski socialni demokraciji razredni boj ne igra vloge, potem pač ne poznajo razmer. Boj poljskega proletarijata zoper svoje izkoriščevalce je eden najhujših v Evropi, kar pa ne moti, da povdarjajo poljski sodrugi neodvisnost Poljske kot politično in socialno potrebo.

V Ljubljani, 10. oktobra.

Ustaja v Macedoniji.

Iz Sofije poročajo: Iz vasi Rilo je 8. t. m. popoldne prišlo vsem tukajšnjim časopisom brzojavno poročilo, da je revolucijski svet pod predsedstvom podpolkovnika Nikolova proklamiral splošno ustajo. Ustaja se začne v sledečih krajih: Čumaja, Nervrokov, Demis Hisar, Poroj, Dojran-Kukuš, Maleševo, Strumica, Skoplje, Razlog. Podpolkovnik Nikolov je bil interniran v rojstnem mestu Loviču, a je ušel preko meje v Macedonijo, kjer se je pridružil ustašem, polkovniku Jankovu. V gorski vasi Rilo je samostan macedonskih menihov in samostan macedonskih redovnic. Ta dva samostana sta približali ustašem in skrivališče ustaškega orožja. Bolgari simpatizirajo s temi samostanci, ker jih z vsem podpirajo. Vprašanje je, če se bodo ustaši, ki jih vodita Mihajlovski in Tončev, pridružili ustašem Nikolova in Jakova. Če se to zgodi, bukne ustaja na vseh koncih in krajih. Nikolov je bil docela izginil, a sedaj igra zopet vodilno ulogo. »St. James Gazette« trdi, da je položaj na Balkanu jako nevaren ter da Anglija in Avstro-Ogrska s skrbjo opazujeta razvoj razmer.

Po zaključenju francoskih samostanskih šol.

Ko se je začela znana vladna odredba zoper nepokorne klerikalne šole neizprosno izvajati, so upali klerikalci, da dobe po celem klerikalnem svetu toliko pozitivne zaslombe, da bo vlada prisiljena zopet vse preklicati. Toda razun običajnega pouličnega sukurza, ki se dobi po večjih mestih za vsako demonstracijo, ne da bi se take dvomljive prikazni sploh vpravile za svojo vest in prepričanje, ni jim priteknel nihče na pomoč. In čakali so, kaj bo rekel vsaj Vatikan. No, po dolgem molku se je izjavil papež le nekako po nauku: »Dajte cesarju, kar je cesarjevega!« Potem so upali, da bodo vsaj samostani na tujem imeli sočutje z odpravljenimi šolskimi sestrami. Vprašali so frančiškanskega generala v Rimu, Flemminga. In kaj je odgovoril Flemming? »Samostani so deloma sami krivi, da se jih preganja, ker so presegali meje svojega delokroga. Jezus je kupce pregnal iz templja; samostani se tudi pečajo s kupčijo. Pri naštevanju slovečih samostanskih redov mislimo nehote na liker šatrezov, na čokolado trapistov in druge kupčijske predmete, ki jih proizvajajo in prodajajo samostani. Zakon ne bo škodoval katoliški cerkvi.«

Avdijenca Burom pri Viljemu II. odpovedana.

Viljem II. se je ustrašil angleške jeze, zato burskih generalov ne sprejme. Takoj prva vest, da želi nemški cesar govoriti z Buri, je zbudila v angleškem časopisju cel vihar ogorčenja. Angleži so iznova očitali Viljemu II. znano brzojavko Krügerju, ko so Buri premagali Angleža Jamestona ter da bo avdijenca demonstracija proti Angliji. Nemški listi so na to trdili, da so Buri prosili za avdijenco pri cesarju, a burski generali so tej trditvi takoj ugovarjali, češ, da jih je nemški cesar naravnost povabil. Rekli so tudi, da odklanjajo angleškega poslanika v Berlinu, ki naj bi jih cesarju predstavil, češ, da tudi Cecil Rhodes, lord Lonsdale in drugi Angleži niso imeli takega nadzorstva. Viljem II. je ta odgovor izbral v to svrhu, da je Burom avdijenco odpovedal

in svoje povabilo preklical. Oficijozna »Nordd. Allg. Ztg.« piše: Ker je cesar izvedel, da pridejo voditelji burske armade, Botha, Dewet in Delarey, v Berlin, je izšlo 18. septembra najvišje povelje, obvestiti generale, da je cesar pripravljen, sprejeti jih, ako se v Nemčiji vzdržé vsakoršne proti angleške agitacije in ako se dajo pri cesarju naznaniti potom angleškega poslaništva. Dewet je imenom tovarišev na to naznanil, da je s temi pogovori zadovoljen. 8. t. m. pa je došlo iz Haaga poročilo, da so se generali med tem premislili. Sedaj nočejo prositi za avdijenco, nego pričakujejo, da jih cesar povabi. Zato se je rešila zadeva v negativnem smislu. Viljem II. je toraj svoje povabilo umaknil, ker se je zbal Angležev, ki so napravili iz vsega visokopolitično afero. Cesar bi bil rad osebno izpoznal burske junaške generale in se z njimi pogovarjal o vojaških zadevah. Ker se noče zameriti Angliji, se je moral svojemu namenu odpovedati. Buri pa pridejo seveda vzlic temu v Berlin, kjer bodo sprejeti slovesno in prisrčno.

Najnovejše politične vesti.

Konferenca pri Körberju. Poslanci Funke, Derschatta, Schwegel, Jaworski, Pacák, Syiva-Tarouca in Kubr so že dobili pismena vabila h konferencam pri ministrskem predsedniku v spravnih zadevah. — 38 nujnih predlogov leži za bodoče državnozbornsko zasedanje še iz zadnje sešije; med njimi jih je 13 poslanca Malija. — Ločitev zakona v Italiji. Ministrski svet se bavi s tozadevnim načrtom. Vzroki za ločitev in zopetno omožitev, oziroma oženitev so: zakonska nezvestoba, težko telesno kaznovanje, hudo žaljenje vsled obrekovanja in obsodba katerega zakonskih najmanj na 20 let ječe. — Kontrolnega shoda, oziroma glavnega raporta so vsled najnovejše naredbe oproščeni državni in deželni poslanci, ako v tem času deluje katera omenjenih korporacij. — Štrajk v Genevi zavzema nevarne dimenzije. Več sto tujcev je izgnanih čez mejo. — Kompromis med Mlado- in Staročehi se pri predstoječih občinskih volitvah v Pragi ne sklene več, ker hočejo Mlodočehi dobiti večino v občinskem svetu. — Splošno vstajo v Macedoniji je proklamiral revolucijski svet pod predsedstvom podpolkovnika Nikolajeva. Anglija in Avstrija opazujeta baje z veliko brigo dogodke na Balkanu. — 16 novih članov v avstrijsko gosposko zbornico se namerava v najkrajšem času naenkrat imenovati. — Nuncij v Monakovem je postal msgr. Montagna. — Zoper nagodbo je sklenila Kossuthova stranka pričeti najostrejšo akcijo.

Po zmagi.

S Cola nad Vipavo.

V »Slovencu« z dnem 4. t. m. štev. 228 piše nam dobro znani rogovilež sledeče: »Na Colu pri Vipavi so liberalci z velikim naporom obdržali svoje gospodarstvo v občinskem zastopu. Ako so bili liberalci toliko »napredni«, da vidijo naprej, tedaj so jih te volitve poučile, da bo zanje skoro odklenkalo tudi na Colu.«

Oj ti ubogo revše! Torej odklenkalo, menite, da nam bode? Kako morate vendar tako budalostjo na dan, ko vendar vidite, da je v vseh treh razredih zmagala napredna stranka! Pri volitvi zaupnega moža za podobino Col imela je nasprotna stranka 21, napredna na 40 glasov. So Vam li to znamenja odklenkanja? Ali nam prerokujete odklenkanje s tem, da je dobila podobina Sanabor klerikalnega zaupnega moža? No, tega Vam iz srca tudi privoščimo, toda izvolili ga niso Sanaborci, ampak nekaj vrhpoljskih nezavednežev, na čelu jim dobro znani Ivan Lavrenčič in pa Mirko Prhavic iz Vipave, kateremu slednjemu je običal pri glasovanju glas v grlu, kakor Furlanom črka g. Da, zmagali smo! Sijajno smo zmagali na celi črti, in še bodemo zmagali, gospod dopisunček. Zmagali pa nismo s tako velikim naporom, kakor trdi dopisunček v »Slovencu«, ampak prav malo smo se brigali za volitve, dobro vedoč, da imamo za seboj zadostno število zavednih volilcev, katerih niste mogli ne z lepa ne z grda pridobiti in jih tudi nikdar več pridobiti ne boste, kajti tukajšnje ljudstvo se je jelo zavedati, postavilo se je na lastne noge in zna dobro ločiti luč od teme. To so simptomi odklenkanja za vašo stranko, gospod dopisunček!

Smelo pa trdimo, da se je nasprotna stranka, na čelu ji podkrajski župnik Mezeg, z vso silo poprijela agitacije. Ta ubogi »mučenec od trnja« je tako letal

po tukajšnji občini, da mu je suknja mnogokrat po več metrov zaostajala ter hitela za svojim gospodarjem, da bi obljela njegovo, od trnja izmuženo telo. Toda vse zaman, ostali ste na cedilu. Ravno tako je ostal na cedilu tisti majhni možiček iz Sanabora, kateri je nekemu našemu volilcu I. razreda ponujal 5 gld., da naj ž njim glasuje, o čemur se bodemo še na kompetentnem mestu pomenili. Na cedilu so ostali nadalje še vsi tisti, kateri so pred volitvijo plačevali volilcem za vino, in tudi tisti, kateri so pili na medvedovo kožo. Da, vse, do enega vse je ostalo na cedilu, mi pa smo se precedili.

Gospod dopisunček nas je nadalje osrečil tudi z dopisnico, katera se glasi: »Če mi skazeta, da sem jaz le eno stopinjo storil po Križnigori zaradi colske volitve, kakor ste liberalci lagali, Vam dam 100 gld., katere bodele rabili za Vaše advokate. Mezeg.«

Rad Vam verujem, da niste šli na Križnigoro prodajat svojih neslanosti, kajti dobro Vam je znano, da tam niso tla za Vas. Ako pa bi se bili le tako daleč zmotili, da bi bili šli na Križnigoro agitirati, bi se Vam bilo tako mudilo nazaj, da bi Vas suknja nemogla dohajati in bi se v svoji veliki zmoti ovila okolu kakkega trna, mesto okolu Vas.

Nasprotno pa Vam stavimo ponudbo, če ste nam zadovoljni plačati 100 gld., ako Vam dokažemo, da ste v ponedeljek pred volitvami ob 4. uri popoldne sklicali v neko stransko gostilno na Colu nekaj volilcev in med njimi tudi Križnogorce, kateri slednji pa Vas s svojim pohodom niso hoteli počastiti, marveč so se Vaši neumnosti le smejali. Ven toraj s stotakom, če ste res tako velikodušni! Samo to naj Vam še povemo, da stotaka ne bodemo dali advokatom, ampak za vse nekaj družega ga bodemo rabili. Kupili bodemo za ta stotak starih črevljev in enakih odpadkov od usnarjev in strojarjev, da bodemo nekemu, kateri bode menda v kratkem prisiljen zapustiti naše kraje, prav pošeno pokadili k odhodnici.

Premilostljivega knezoškofa pa prosimo, naj nas vendar enkrat reši tega rogovileža ter naj ga pošlje v kraje, kjer raste osat in trnje.

Naprednim colskim volilcem kličemo: Kakor jeden mož postavimo se v vseh enakih slučajih na lastne noge! Pokažimo svetu, da je nazadnjaštvo iz naše občine popolnoma izginilo, ter da veje v naši gorski vasi čist, klerikalnih baceilov popolnoma oproščeni zrak. Živela zavednost!

Liberalci.

Skrivnost življenja.

II.

Kaj je res, da človek ne more doseči starosti nad sto let?

Znani učenjak Haller, ki je problem o dolgotrajnosti človeškega življenja temeljito študiral, je mnenja, da spada človek med tista bitja, ki najdlje žive. (Elementa physiologiae. Zvez. VIII. knj. 30.) Po Hallerjevi sodbi ni 90—95. leto skrajna meja človeškega življenja, nego je ta skrajna meja — 200 let.

Haller se sklicuje v svoji knjigi na dva Angleža, ki sta, kakor je zanesljivo dokazano, živela nad 150 let in sta tudi tedaj le vsled nesrečnega slučaja umrla.

Prvi teh dveh, Tomaž Parr, je srečno in zadovoljno na svojem posestvu v grofiji Shroh učakal 152. leto svoje starosti. Kralj je zanj izvedel in ga želel videti, Parr je prišel na dvor, kjer so ga silili jesti in piti. Mož si je pokvaril želodec in je nekaj dni pozneje umrl. Sloveči zdravnik Harvey ga je seciral in je konstatiral, da je bilo telo tako čudovito dobro ohranjeno, da bi bil mož lahko še dolgo živel.

Drugi omenjenih Angležev je bil Henrik Jenkin, reven brodar iz grofije York. Ko je bil 100 let star, je še plaval kakor riba. Umrl je v starosti 169 let, kakor smo rekli, vsled nesrečnega slučaja. Poklican je bil kot priča k sodnji. Poleg njega sta bila priči njegova dva sinova, ki sta bila stara prvi 102 leti, drugi 100 let. Starci se je na potu k sodnji prehladil in vsled tega umrl.

Tudi Humboldt, gotovo jako zanesljiv znanstvenik, je spoznal blizu Arequippe bivajočega kmeta, ki je bil 143 let star, njegova žena pa 117 let.

Avtentično je tudi, da je znameniti norveški kmet I. Gurrington umrl, ko je bil 160 let star. Kak hrust je moral biti ta mož, se vidi iz tega, da je ob svoji smrti zapustil celo vrsto sinov, izmed katerih je bil najstarejši star 108 let, najmlajši pa 9 let.

Istotako je avtentično dokazano, da je l. 1897. živel v Buenos Ayresu 150 let star zamorec in da je bilo ob istem času v Srbiji izredno mnogo nad sto let starih oseb, in sicer 290 oseb od 105—115 let starih, 123 oseb od 115—125 let, 18 oseb od 126—135 let in tri osebe od 135—140 let.

V Združenih državah je bilo 1890. l. 3981 oseb nad sto let starih in samo v Londonu je bilo tedaj 21 oseb, ki so štele nad sto let.

Klasična dežela starcev pa je menda Rusija. Glasom oficijalne statistike je neki vse polno ljudij, ki so stari sto let in tudi po 150 let starih ljudij je razmeroma prav mnogo.

V obče bodi zabeleženo, da je bilo glasom jako vestno sestavljene Solaville-ove statistike l. 1870 v Evropi 62505 oseb, ki so bile stare nad 105 let.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. oktobra.

— **Deželnozbornske volitve na Štajerskem.** Današnji »Grazer Tagblatt« pojasnjuje, da imajo na Štajerskem pri deželnozbornskih volitvah tudi ženske volilno pravico, in da morajo v smislu ne dolgo tega izdane rzsodb drž. sodišča ženske osebno voliti, ne s pooblastili. To je okolnost, ki utegne morda kaj vplivati v nekaterih volilnih skupinah, morda celo v skupini mest in trgov. Kakor poroča »Slov. Gospodar«, se vrže nemška stranka zlasti na mariborski okraj, kjer je že pri zadnji državnozbornski volitvi slovenski kandidat iz težka zmagal.

— **Doslednost — ka-li?** Morda se ta in oni še spominja, kako nas je tržaška »Edinost« pred nekaj meseci zbadala, kadar je mogla, ker je o sodnih obravnava in o javnih zborovanjih za naš list poročal socialni demokrat g. Linhart. »Edinost« se je delala silno ogorčeno, a sedaj vidimo, da je bila tista ogorčenost nepristna. V Trstu se je namreč te dni ustrelil neki uradnik, ki je bil po rojstvu in po mišljenju Slovenec. »Edinost« je o njem pisala jako simpatično kakor o dobrem in značajnem rodoljubu. Vedeti pa je treba, da je bil mož dolgo časa stalni sotrudnik židovsko-iredentovskega lista »Piccolo« in da se je ustrelil, ker mu je bila dotična služba odpovedana. Omenjamo to le, kako različne sodbe ima včasih »Edinost« ...

— **Naše posojilništvo.** Pod tem zaglavjem prinesli smo oceno in poročilo o XII. Letopisu slovenskih posojilnic. K zanimivim podatkom, katere smo posneli iz tega letopisa, naj dodamo iz revizorjevega poročila še naslednje njegove opomnje, katere so vredne, da se jih zabeleži. Revizor g. Jošt je namreč rekel: »Še bolj nerazumljivo, kakor ono glede Korošcev, pa je dejstvo, da se je tudi pri nas na Štajerskem osnovalo, in to v najbližji bližini Celja, nekaj posojilnic, katere pa niso čutile potrebe, pristopiti v domačo »Zvezo«, nego so si poiskale zavetja na Kranjskem. Jaz želim tudi tem najboljšega vsepanja, toda opravičeno se bojim, da ustanovitelji ne bodo želi tistega sadu, kakor so se ga nadejali. Faktum je namreč, da so vsi ti zavodi silno zvezani s konsumnimi društvi, o katerih pa do danes nismo še, Bogve, koliko povoljnega slišali. Jaz ne nameravam o tem obširno razpravljati, ker pričakujem, da se bode o tem v teku posvetovanja morebiti še kaj sprožilo.« Tega pomembnega predmeta dotaknil se je g. Jošt še enkrat na koncu svojega poročila rekoč: »Pri pregledovanju posojilnic in študiranju računskih zaključkov sem imel žalostno priliko opaziti, da so vse one posojilnice, katere so v kakeršnemkoli stiku ali v zvezi z društvi, ki imajo prodajalnice, takozvana konzumna društva, nazadovala tako v splošnem prometu, kakor tudi še posebej pri čistem dobičku in da je pri istih začelo zaupanje vlagateljev ginevati.« Te pojave, ki jih g. revizor rekel, posojilničarji v zamejo v nepristransko pa strogo presojo. A k tej na vsak način zelo važni točki se na občnem zboru nikdo ni oglasil. Gospodje štajerski »voditelji« igrajo pač povsod vlogo tiča noja. Gospod Jošt, kateremu so grajane razmere iz lastnega opazovanja najbolj znane, je storil svojo dolžnost s tem, da je z jasno besedo opozoril na pogubne izrastke klerikalnega gospodarstva; a gospodje »voditelji« so se stori slepe in gluhe iz bojazni pred zamerom klerikalcem.

— **Repertoire slovenskega gledališča.** Jutri, v soboto se vpripori prvič Görnerjeva čarobna bajka »Pepelka«, pri kateri sodeluje vse dramsko osebje, vsa komparzerija, več majhnih otrok in ženski operni zbor z vojaško godbo. »Pepelka« je seveda v prvi vrsti namenjena mladini, a tudi odrasli se bodo

pri tej igri izborna zabavali, saj je bajka polna komike in poezije. Tudi jedke satire se ne manjka. Görner je ustvaril več imenitnih tipov, ki spominjajo serenissima in ministrskih karikatur v »Simplicissimusu«. Ker je večina ulog komičnih, gledalci pač ne pridejo iz smeha. Glavno ulogo, Pepelko, igra gđ. naivka Josipina Kreisova, princa Krasnoslava gđ. Rückova. Velike vloge imajo dalje g. Boleška, Verovšek, Lier in Hašler ter dame Dobrovolna, Danilova in Dragutinovičeva. Nove lepe kostume je napravil g. V. Valenta, novo dvorano in nove rekvizite je naslikal in izdelal g. Waldstein. »Pepelka« je zabavna igra, ki bo nudila mnogo veselja mladim in odraslim posetnikom gledališča. Igro je izvrstno vpriporil gospod režiser Dobrovolny, ki je izvežbal tudi cel oddelek škratov, majhnih dečkov in deklic. Predstava je »par.«

— **Izpred sodišča.** Največji svetovalec tomišelske občine Janez Krašovec bil je te dni pri tukajšnjem c. kr. okrajnem sodišču na 5 dni zapora obsojen, dasiravno je soboj prigral več katoliških prič, ki so ga v konsumu učili, kako mu je govoriti. Ljudstvo pa je sedaj mnenja, da je še premalo dobil.

— **Obiskovalci grozdne in sadne razstave v Krškem,** katera se bode vršila 12. in 13. t. m. se opozorijo, da se bode razstavljeno grozdje prodajalo in železo oskrbela tudi odprava s pošto ali železnico.

— **Umrla je 7. t. m. v Velenji** po kratki bolezni v 72 letu svoje starosti obče znana in spoštovana gospa Pavlina Skubic rojena Rosina, vdova pred dvema leti umrlega okrožnega zdravnika g. Franca Skubica, ki je bil, kakor znano večletni župan velenjskega trga ter vodja ondotnih Slovencev. — Vrli ženi blag spomin!

— **Nezgodna na železnici med Št. Petrom in Reko.** Danes ponoči je pri stražnici št. 8 pred Kilovčami ponestrelil železniški čuvaj Anton Kapelj, star 44 let iz Stare Sušice, občina Št. Mihael v postojnskem okraju. Prišel je pri prihodu vlaka št. 808 malo prepozno iz čuvajnice in je hotel še pred vlakom skočiti čez tir na drugo stran proge, vlak pa ga je zagrabil in vrgel na stran, da si je polomil dve desni rebri. Pripeljali so ga še ponoči v tukajšnjo deželno bolnico.

— **Hinko Sirovatka,** znani vodja hrvatskih krščanskih socialistov, ki pri vsaki priliki tudi po Ljubljani straši na strani dr. Kreka, je bil včeraj obsojen zaradi izgrediv zoper Srbe na šestmesečno ječo.

— **Nadepoln fant.** Delavka v Zupančičevi opekarni Marija Gregorač, Jeranove ulice št. 16, je šla včeraj ob 1. uri popoldne z doma na delo. Pri odhodu je zaklenila stanovanje in dala ključ od stanovanja v omaro, katera stoji v veži, ključ od te omare pa je skrila pod papir na omari. Črez nekaj časa se je vrnila na stanovanje, pa ni našla več omarinega ključa na svojem mestu. Poskusila je odpreti omaro in stanovanje, a bilo je vse zaklenjeno. Šla je torej gledat skozi okno v sobo in zapazila notri 12letnega Leop. Pajsarja, stanujočega pri svojem stricu Tomažu Pajsarju v Jeranovih ulicah št. 5. Marija Gregorač se je prestrašila in zakričala, na kar je prišel k hiši Andr. Bezlaj, hišni posestnik v Jeranovih ulicah št. 5, in s tem sta šla skupaj v hišo. Deček je bil med tem že ušel iz sobe, pa je sobo zaklenil in vzel ključ seboj. Iz hiše ni mogel uiti in tako sta ga šla Gregoračeva in Bezlaj iskat v podstrežje in ga našla skritega za neko staro omaro. Deček se je udal, da je hotel krasti. Sumljiv pa je tudi, da je ukradel pred tremi tedni Mariji Gregoračevi, delavki v tobačni tovarni, stanujoči v Jeranovih ulicah št. 16, iz zaklenjene sobe 1 krono, katero je imela v omari v neki stekleni posodi in dne 7. t. m. pa srebrno žensko uro, vredno 12 K. Ivani Gregoračevi, stanujoči ravno tam je zmanjkala v pretečenem tednu denarnica z 2 kronama in ima tudi to tatvino Leop. Pajsar na vesti. Nadalje je sumljiv, da je pobral tudi delavkama Magdaleni in Ivani Miščevi, stanujočima ravnotam, iz omare 4 K 50 vin. Dne 8. t. m. je prodal Leop. Pajsar tesarjevi ženi Mariji Steinerjevi zlat srček, zlat križec in zlat sidres za

10 vin, katere reči je že popred kazal posestnikovi ženi Heleni Jerinovi in ji pripovedoval, da jih je našel. Heleni Jerini je tudi dne 8. t. m. ukradel med časom, ko se je mudila v hlevu, iz zaklenjene omare 3 K. Ključ od omare je bil skrit pod posteljno odejo, pa ga je Pajsar vendar našel. Jerina je tatvino tako opazila in šla Pajsarja iskat, katerega je dobila pri Breskarju v Trnovskih ulicah. Fant je dal denar nazaj, ker mu je Jerinova zagrozila, da ga sicer policiji naznani. Pred par dnevi je dal črevljar Iv. Smole Leopoldu Pajsarju nove čevlje, da jih je nesel neki stranki, od katere je dobil 11 K. Denar je izročil Smoletovi ženi, ki ga je prešela in naštel le 9 K. Pajsar je trdil, da je ženi izročil 11 K. Naposled so ga preiskali in res našli pri njem 2 kron. Iz tega fanta bo še kaj.

— **Opeharjen starinar.** V pretečenem tednu je prinesel neki fant, star okoli 16 let, k nekemu starinarju na Sv. Jakoba nabrežju prodajat jedno platneno moško srajco, drugi dan je prinesel volneno moško srajco in tretji dan pa ženske čevlje. To se je starinarju le sumljivo zdelo in je rekel fantu, da mora prinesiti listek od dotičnika, ki ga pošilja reči prodajat. Fant je na to pripovedoval, da služi pri inženjerju Erzenšku na Dunajski cesti št. 35 in da mu je te reči dal gospod, ker ni imel denarja, da bi mu plačal za služek. Na to mu je prinesel prodati še mlin za kavo in tri bakrene kuhinjske posode, prinesel pa je tudi listek, na katerem je bil podpisani inženjer »Erzenšek«. Včeraj pa je pripeljal fant k omenjenemu starinarju otroški voziček in je zahteval za njega 4 krone, slednjič pa ga je pustil za 2 kroni. Starinar se je pa le hotel prepričati, čegav je voziček in je šel s fantom na Dunajsko cesto. Ko sta prišla fant in starinar do hiše št. 35, je dejal fant, da inženjer stanuje v Peterčevi hiši in šla sta naprej. Fant je peljal starinarja v prvo nadstropje Peterčeve hiše in je tukaj poskusil jedna vrata odpreti. Ker so bila zaklenjena, je dejal fant, da inženjerja ni doma, da bode pa kmalu prišel, naj le malo počaka pred vratmi, on pa se gre malo v gostilno okrepčat, ker je silno lačen. Starinar je zaman čakal inženjerja. Šel je v gostilno vprašat, če je bil kak fant v gostilni, in ko so mu povedali, da ne, napolil se je domov. Doma je žena povedala, da je bil fant pri njej, da mu je dala 2 kroni na račun, ker je dejal, da bode z možem pripeljal na vozičku več blaga, katero je mož kupil pri inženjerju. Starinar je sedaj videl, da ga je fant opeharil.

— **Ponesrečen vojak.** Predvčerajšnjem popoldne je pred šentpetersko vojašnico ob bregu Ljubljanice prostak Jakob Skubic iz Višnjegore splezal na kostanj in ga tresel. Naenkrat se je zlomila veja, na kateri je stal in je padel iz višočine kakih 7 m na tla in obležal nezavesten. Poškodoval se je na rokah in na nogah in tudi notranje. Pripeljali so ga v vojaško bolnico.

— **Ukradena ura.** Danes ponoči je bila v neki gostilni v Kolodvorskih ulicah ukradena Jeri Kavalarijevi, posestnikovi hčeri na Jesenicah, srebrna ženska ura s srebrno verižico. Poklicali so policaja v sobo, kateri je preiskal postelje in res je našel uro v znožju postelje, na kateri je spala neka brezposelna natakarka. Le ta je bila aretovana.

— **Tatvina.** Hlapcu Francetu Ambrožiču na Starem trgu je danes ponoči neznan tat vzel skozi okno v Rebru hlače in ukradel iz njih 15 K, hlače pa je obesil nazaj na okno. Ambrožič je bil položil hlače ko je šel spat na kovčeg pri odprtem oknu.

— **Društvene godbe koncert** bode v soboto, dne 11. t. m. ob 8. uri v restavraciji »Narodnega doma« pod vodstvom novega kapelnika gospoda Ignacija Novačka. Za podporne člane vstopnina prosta, za nečlane 30 vin.

— **Najnovejše novice.** Štrajk rudarjev se je razširil že skoraj po celi Francoski. Pomanjkanje premoga je veliko. — 20.000 funtov za premog revežem je dovolil občinski svet v New-Yorku. Amerika potrebuje na leto za 60 milijonov premoga, a vsled štrajka rudarjev bo morala letos uvažati premog iz Evrope. — Musolino umira. Sloveči italijanski ropar Musolino umira v ječi v Portolongona. — Vsi tr-

žaški listi so bili včeraj konfiskovani zaradi opisa dogodkov v ogrskem državnem zboru. Taka usoda je zadela celo uradni list. — Polit. komisijsionalno ogledovanje projektovane železnice čez Karavanke se vrši od 24. oktobra do 4. novembra letos. — 31 let v ženski obleki. V Martincu na Češkem so spoznali te dni 31letno služkinjo Magdaleno Zavadil, da je preoblečen moški. Tudi v krstno knjigo je bil za žensko vpisan, da bi se odtegnil vojaščini.

Društva.

— **„Učiteljskega društva za sežanski šolski okraj“** redno zborovanje bo v Devinščini dne 23. vinotoka. — **Dolenje logaško tamburaško društvo „Sloga“** priredi v nedeljo dne 12. oktobra v gostilni »Kramar« koncert. Začetek točno ob 6. uri zvečer.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 10. oktobra. Zastopniki mladočeškega kluba, kluba čeških velepobesnikov in kluba čeških agrarcev so povabljeni za torek dopoldne k ministrskemu predsedniku. Za njimi pridejo zastopniki nemških strank iz Češke in iz Moravske. Ministrski predsednik izroči zastopnikom teh strank tiskan načrt o uredbi jezikovnih in narodnostnih razmer na Češkem in na Moravskem in ga pojasni z daljšim govorom. Zastopniki strank se seveda ne izrečejo takoj o Körberjevem načrtu nego ga predlože svojim klubom. Vsebinsa Körberjevega načrta še ni znana.

Dunaj 10. oktobra. Tukajšnja »Mittagszeitung« prijavlja intewiev z nekim članom madjarske neodvisne stranke. Dotični poslanec je rekel, da je njegova stranka odločena, z obstrukcijo razbiti despotizem, s katerim se hoče nagodba uveljaviti, dostavil je, da je njegova stranka obstrukcijo dobro organizovala, tako da trdno upa na zmago.

Budimpešta 10. oktobra. Opozicija nadaljuje svoje poskuse, razburiti iz parlamenta vso deželo. Tudi v današnji seji poslanske zbornice je več govornikov razpravljalo o Kossuthovi slavnosti. Predsednik grof Apponyi je izjavil, da sprejme nasvetovano zahvalo za svojo udeležbo pri Kossuthovi slavnosti samo če se glasi tako, da ne bo naperjena proti Szellu. Temu se je ugodilo in je bila zahvala, da se je prezident parlamenta, udeležil proti kroni naperjene slavnosti, sprejeta soglasno.

Budimpešta 10. oktobra. Agitacija radikalnih Madjarov proti dinastiji ni brez vspeha. Slavnosti kralja Matjaža se je hotel udeležiti tudi nadvojvoda Josip. Pri njegovem prihodu bi se morala svirati cesarska himna. Ker pa se je grozilo, da bo občinstvo proti cesarski pesmi demonstriralo, je vlada odredila, da se ne svira. Vsled tega se nadvojvoda Josip dotične slavnosti ne udeleži. Zdaj se je tudi izvedelo, da se je pri otvoritvi razstave v Požunu primeril škandal. Ko je prišel nadvojvoda Friderik in je godba svirala cesarsko himno, je občinstvo žvižgalo in razgrajalo.

Pariz 10. oktobra. Premogarski štrajk zadobiva čedalje večji obseg. Deslejš štrajka 260.000 premogarjev. Mir se ni nikjer kalil. Vlada se trudi, da bi dosegla porazumljenje med delodajalci in delojemalci.

Geneva 10. oktobra. Včeraj začeti generalni štrajk se nadaljuje. Vse delo počiva. Položaj je jako resen.

Narodno gospodarstvo.

— **Kmetjska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.** Bilančni izkaz za mesec september 1902. Aktiva: Gotovina v blagajni 56.907 K 62 h, naloženi denar 701.497 K 57 h, posojila 3.316.097 K 03 h, vrednostne listine 6.200 K, nepremičnine 16.403 K 86 h, prehodni zneski 1433 K 77 h, inventar 1219 K 08 h, zastale obresti od 31. decembra 1901 38.774 K 62 h. Pasiva: Zadržni deleži 24.176 K, rezervni sklad 66.307 K 34 h, pokojninski sklad 5.376 K 23 h, hranilne vloge 4.949.594 K 18 h, predplačane obresti od 31. decembra 1901 13.594 K 30 h. Denarni promet 11.389.804 K. Upravno premoženje 4.083.533 K 55 h.

Borzna poročila.

Žitne cene v Budimpešti
dné 10. oktobra 1902.

Termin.			
Pšenica za oktober	za 50 kg	K	7 27
" " april 1903	" 50 "	"	7 33
Rž " oktober	" 50 "	"	6 44
Koruza " maj 1903	" 50 "	"	5 61
Oves " oktober	" 50 "	"	5 92

Efektiv.
5 vinarjev višji

Katari v sapniku

se z redno *
* * * vporabo

Rogaške slatine

ublažijo.

(2440)

Umrli so v Ljubljani:

Dne 7. oktobra: Ana Hiti, paznikova vdova, 61 let, Poljanska cesta št. 45, ostarelost. — Anton Jenko, delavec, 50 let, Dunajska cesta št. 41, mrtvoud.

Dne 9. oktobra: Ignacija Gasparič, sprevodnikova hči, 5 1/2 mes., Linhartove ulice št. 4, črevesni katar.

V deželni bolnici:

Dne 7. oktobra: Josip Skubic, strojar, 64 let, jetika. — Franja Basaj, dninarica, 31 let, jetika. — Blaž Potočnik, pastir, 62 let, umirajoč je bil prinešen. — Marija Dermastija, gostija, 75 let, srčna hiba.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806'2 m. Srednji arčni tlak 736'0 mm.

Okt.	Čas opa- sovjanja	Stanje baro- metra v mm.	Temper- tura v C.	Vetrovi	Nebo	Podavina v 24 urah
9.	9. zvečer	736.1	13.3	sl. jz.ahod	oblačno	0.0 mm.
10.	7. zjutraj	733.9	13.7	sl. jz.ah.	oblačno	0.0 mm.
	2. popol.	33.1	19.0	sr. jz.ah.	del. jasno	0.0 mm.

Srednja večerajšnja temperatura 11.3°, nor-
male: 11.6°

Firm. 318. Einz. II. 13/2.
Gelöscht wurde im Register für Ein-
zelfirmen:

Laibach, Ppipp Kassowitz,
Kleiderhandel, infolge Gewerberücklegung.

K. k. Landesgericht.

Laibach, am 6. October 1902.

(V registru za posamezne tvrdke se je iz-
brisala: Ljubljana, Filip Kassowitz, trgovina z ob-
leko, vsled odložitve obrti. C. kr. deželno so-
dišče. Ljubljana, dne 6. oktobra 1902.) (2480)

Klauer-jev

Triglav

naravni rastlinski liker, izvrstnega
vpliva na želodec (415-196)

se dobi **pristen edino** te iz glavne zaloge
Edmund Kavčič-a
v Ljubljani.

Spretnega

stenografa

in izurjenega (2468-2)

odvetniškega pisarja

sprejmeta v službo s 1. novembrom t. l.

dr. Abram in dr. Ribář
v Trstu, via S. Spiridione št. 3.

Na vinski trgatvi

točilo se bo izvrstno belo vino liter po 40 kr., cviček po 48 kr. in
mošt po 48. — Skrbelo se bo za okusna jedila po zmernih cenah.

Restavracija „Narodni dom“.

(2490)

Prodajalka

izurjena v trgovini špicerijskega blaga,
slovenskega in nemškega jezika zmožna,
želi spremeniti svoje dosedanje
место. (2470-2)

Naslov pove upravništvo »Slov. Nar.«.

V Lattermannovem drevoredu.

Le kratek čas!

Razstava velikanskega morskega kita

največje dojilke na svetu

21 metrov dolgega, 355 stotov težkega, vlovljenega
na norveškem obrežju med Spicbergi in Medvedjim
otokom dne 1. avgusta 1900. — **Prepariran**
je tako, da nima nobenega duha.

Posebna razstava obsega 25 raznih
morskih rib iz morske globočine.

Pojasnila o lovu morskega volka s harpunami in
topovi se dajejo vedno.

Vstopnina 40 vin., vojaki in otroci 20 vin.

Otvorjeno vsak dan od devetih zjutraj
do devetih zvečer.

Z velespoštovanjem

ravnateljstvo.

(2452-4)

Hiša

z več obrti, kakor: gostilna z žganjetočem
in špicerijska trgovina ter trgovina s plat-
nom, se radi bolehalovosti lastnika z zalogo
in opremo takoj da v najem, oziroma se
proda. (2479-1)

Vpraša se v upravništvu »Sloven-
skega Naroda«.

!! Redka prilika !!

Čudovito po ceni!

400 komadov za 1 gl. 80 kr.

Mično pozlačena, 36 ur natanko idoča anker-
ura s sekundnim kazalcem, s 3letno garancijo;
1 eleg. double verižica za gospode, en pristen
srebrni prstan, fino pozlačen s tirkis kamnom za
gospode ali dame; 1 par pristno srebrnih uha-
nov, oba c. kr. puncirana; 1 ff nastavek za smodke
z jantarem; 1 ff žepni nožek; 1 prekrasni port-
moné; 1 garnitura manštetnih in srajčnih gumbov
3% zlata; 1 prelepo žepno toaletno zrcalce z
etuiem; 1 lepo žepno pisalno orodje; 1 lepo di-
šeče toaletno milo, 1 držalo za pisma, za vsako-
gar primerno; 36 komadov japonsko-kitajskih
čudežnih orakelskih vedeževalcev, ki vzbujajo
velike veselost in poleg tega še 300 raznih pred-
metov, ki so za hišo potrebni. Vse skup z uro,
ki je sama vredna tega denarja, stane **1 gl. 80 kr.**
Odpošilja po poštnem povzetju ali
če se denar prej pošlje. (2483)

„Versandhaus“
Oh. Jungwirth
Krakov F/5.

Riziko je izključen. Za neugajajoče se vrne denar!

Velik hrup

je najboljši dokaz, da se

v „Angleškem skladišču oblek“

Ljubljana, vogal Sv. Petra in Resljeve ceste št. 3

dobé

narejene obleke za gospode, dame in otroke docela
po želji pri največji izberi v najmodernejši in naj-
boljši izpeljavi za čuda nizke tovarniške cene.

Naročila po meri se izvršujejo na Dunaju točno in skrbno.

— Blago na izbero na vse kraje brez poštnega povzetja. —

F. M. Netschek.

D. Bernatovič, poslovodja.

(2488-1)

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiš.
Ob 12. uri 24 m po noči osonbi vlak v Trbiš, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno,
čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling
v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri
5 m zjutraj osonbi vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal
v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. —
Ob 11. uri 51 m dopoldne osonbi vlak v Trbiš, Pon-
tabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob
3. uri 56 m popoldne osonbi vlak v Trbiš, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selz-
thal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost,
Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v
Steyr, Linc, Brudejvice, Plzen, Msrjine vane, Heb,
Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, na Dunaj
čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonbi vlak v Tr-
biš, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-
Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga
v Novo mesto in v Kočevje. Osonbi vlaki: Ob 7. uri
17 m zjutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje,
ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m
zvečer v Novomesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž.
kol. Proga iz Truša. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonbi
vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost,
Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Lju-
bro Celovec, Beljak, (Monakovo-Trst direktni vozovi I.
in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonbi
vlak iz Trbiša. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonbi
vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove
vane, Karlove vane, Heb, Msrjine vane, Plzen, Bude-
jevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih,
Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein Ljubno,
Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m po-
poldne osonbi vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Be-
ljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta,
Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonbi vlak z
Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selz-
thal iz Inomosta, Solnograda. — Proga iz Novoga
mesta in Kočevja. Osonbi vlaki: Ob 8. uri 44 m
zjutraj iz Novoga mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m
popoldne iz Straže Toplice, Novoga mesta, Kočevja in
ob 8. uri 25 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljub-
ljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri
28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
50 m zvečer in ob 10 uri 25 m, poslednji vlak le
ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. —
Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika Mešani
vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m
dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9 uri 55 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in
samo v oktobru. (1)

Uradnik išče

meblovano sobo

s separatnim vhodom takoj ali s 1. no-
vembrom t. l. (2460-3)

Ponudbe na upravništvo »Slov. Nar.«.

Takoj prodam ali dam v najem
svojo prenovljeno

hišo „na Kanalu“

pri Lukovici, v kateri je gostilna in
strojarinja z vso opravo vred, pod zelo
ugodnimi pogoji.

Ker stoji hiša ob državni cesti in
ima nekaj zemljišča, je zelo pripravna tudi
za druge obrti.

(2469-2) L. Mlakar v Lukovici.

Vabilo.

Jutri v soboto, dné 11. oktobra 1902

v gostilni „Pri raku“

Krakovski nasip števil. 4

vinska trgatev

spojena

z domačo veselico in s plesom.

Začetek ob 8. uri. Vstop 40 vin.

K obilni vdeležbi vabi z vsem spoštovanjem

J. Spitzer

(2489) gostilničarka.

Kdor potuje v

Gorico

priporoča se mu nova

kavarna Central

na Travniku tik sv. Ignacija.
Lastnik Filip Pečenko, prej-
šnji hotelir v Pulju. Na raz-
polago je nad 100 časnikov;
kava in likerji najboljši, po-
strežba jako točna, čistoba
vzgedna, oprema po naj-
novejših zahtevah, cene kot
v drugih kavarnah.

(2475-2)

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.